

RADNIČNÉ NOVINY

11/22
NOVEMBER
Ročník 4.

UPRAVENÝ PARČÍK PRI DIVADLE

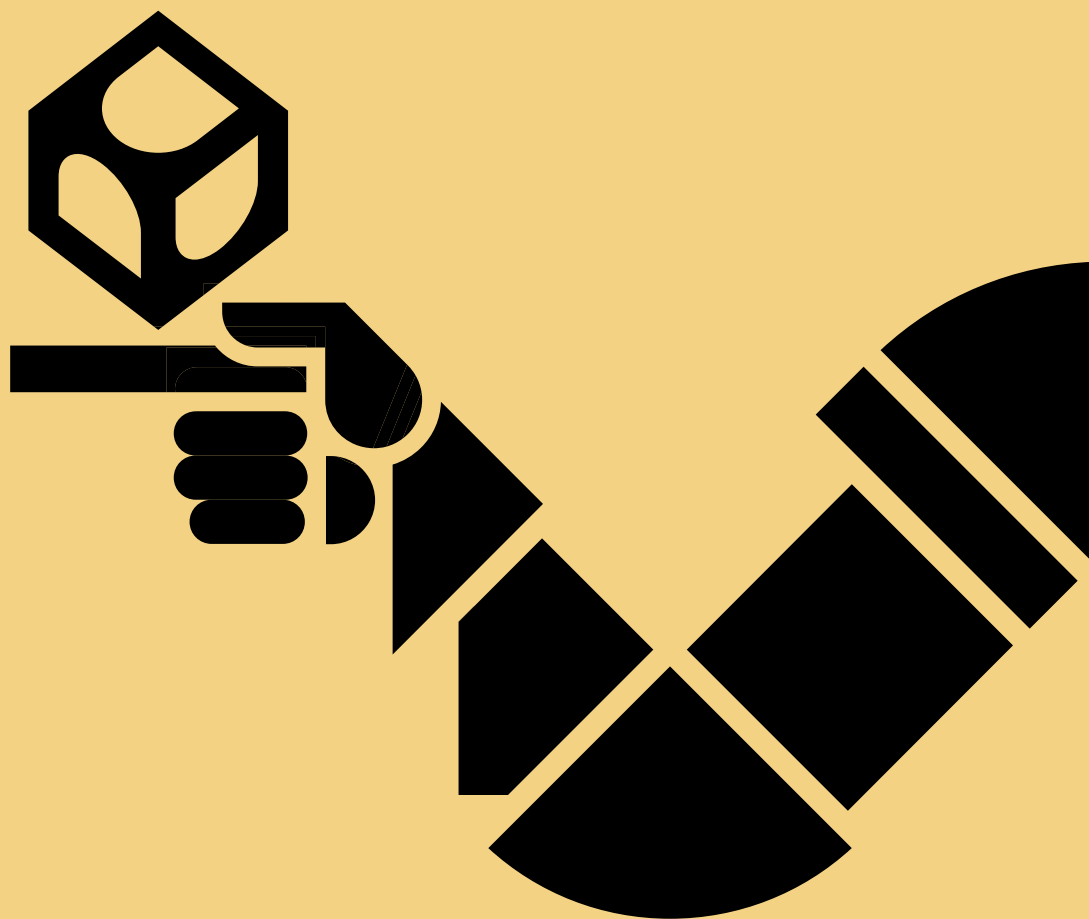
Na námestí vznikla
nová oddychová zóna.

NOVÉ BÝVANIE NA DIELOCH

Nájomníci si prevzali
kľúče od 33 bytov
na Tokajskej ulici.

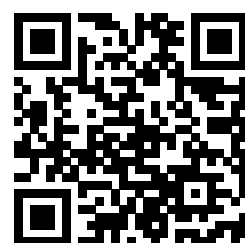
CYKLOTRASA PREPOJILA MESTO A DRAŽOVCE

Posvätil ju biskup, ktorý ju
hneď na bicykli otestoval.

Nitra má v rukách Národnú cenu za dizajn

NOVINY PRE
SLABOZRAKÝCH

ĎAKUJEM VŠETKÝM VOLIČOM

S pokorou a pocitom obrovskej zodpovednosti prijímam dôveru, ktorú ste mne a môjmu tímu prejavili vo voľbách. V prvom rade chcem povedať, že som tu pre vás pre všetkých a som primátorom každého jedného z vás.

Zmena, ktorú sme priniesli v roku 2018, pokračuje. Budeme ešte tvrdšie presadzovať princípy transparentnosti a protikorupčnej politiky. Postavíme sa za slabších a budeme bojovať s klimatickou krízou. Budeme naše mesto viesť k princípom otvorenosti, udržateľnosti, ekologickej zodpovednosti. Tak, ako doteraz, budeme z Nitry aj naďalej tvoriť mesto moderné, na úrovni 21. storočia.

Chcem pogratulovať všetkým poslancom zvoleným do mestského zastupiteľstva v Nitre. Pevne verím, že budeme pracovať spoločne a ťahať za jeden povraz, pre dobro a rozvoj nášho mesta. Nadchádzajúce obdobie bude kvôli energetickej kríze nesmierne náročné. Je pred nami veľa tvrdej práce, ale neexistuje výzva, ktorú by sme nezvládli.

Zároveň blahoželám novozvolenému županovi. Nitriansky samosprávny kraj je náš dôležitý partner. Som pevne presvedčený, že pre dobro nášho mesta a kraja odhodíme politické tričky a pragmaticky nájdeme spoločnú reč v prospech našich obyvateľov.

Ešte raz, veľká vďaka vám všetkým za dôveru, podporu a pozitívnu energiu, ktorou nás obklopujete!

Marek Hattas, primátor mesta Nitry

OBSAH

4-10

**Meníme Nitru – prehľad
investičných akcií v októbri**

11

**Nové byty na Dieloch –
nájomníci si prevzali kľúče**

12-15

**Nová vizuálna identita mesta
ocenená Národnou cenou za
dizajn – rozhovor s autormi**

16

**Koho si Nitrania zvolili
za primátora a poslancov
mestského zastupiteľstva**

17

Kam za kultúrou v novembri

18-19

**Spoznajte aktivity nášho
Kreatívneho centra**

21

**Jesenné upratovanie –
posledné turnusy**

 facebook/nitrimesto

 instagram/mesto_nitra

ŽIACI NA CABAJSKEJ NASTÚPILI DO ZATEPLENEJ BUDOVY ŠKOLY

Fasáda školskej budovy prešla počas leta rekonštrukciou. Vysútažená firma kompletne zateplila budovu a nadviazala na rekonštrukciu strechy. Ide o prvú rozsiahlu rekonštrukciu na tejto škole. Novú fasádu budovy dopĺňajú vonkajšie žalúzie. Ďalšia novinka uľahčuje

vstup imobilným žiakom, majú k dispozícii úplne nový bezbariérových vchod s rampou.

Na rekonštrukciu sa podarilo mestu Nitra získať peniaze od štátu vo výške 574 800 eur. Mesto sa podieľalo sumou 76 740 eur.

„Veľmi nás teší táto rekonštrukcia, zateplením budovy a strechy sa zvýšila energetická hospodárnosť budovy, čo pocítujeme už teraz. Teplota sa v škole stále drží, zatiaľ sme nemuseli kúriť. Momentálne základnú školu nenavštevujú žiadni imobilní žiaci, ale bezba-

riérový prístup do školských budov by mal byť v dnešnej dobe štandardom,“ povedala riaditeľka Dana Rapavá.

*Timea Galová
Foto: Roman Oravec*

PRED

PO

Bezbariérový vchod s rampou je z bočnej strany.

NOVÁ CYKLOTRASA PREPOJILA NITRU S DRAŽOVcami

Spod Nitrianskeho hradu až k Dražovskému kostolíku sa teraz dostaneme pohodlne a bezpečne. Táto cyklotrasa nie je iba rekreačná, využívať ju môžu obyvatelia Dražoviec na ceste za prácou alebo službami.

Mestom vybudovaná cyklotrasa do Dražoviec sa začína pri prístupovej komunikácii do areálu vodární. Končí sa na začiatku existujúcej cyklotrasy v rámci strategického parku. Záverečných 76 metrov novovybudovanej cyklotrasy nadväzuje na už existujúci úsek cyklotrasy a ide až po most cez vodný tok Dobrotka v Dražovciach, kde sa križuje s Kultúrnou ulicou.

Nová cyklotrasa je umiestnená na hrádzi pozdĺž Dobrotky vo vzdialenosti pol metra až

meter od brehovej čiary. Na trase po hrádzi sa nachádza celkom 16 smerových oblúkov. Výsledná šírka v celom úseku je tri metre, po oboch stranách je lemovaná betónovými cestnými obrubníkmi.

Celková suma diela je 409 040 eur aj s DPH, z toho 247 000 eur mesto získalo z Integrovaného operačného programu (IROP).

Tomáš Holúbek
Foto: Roman Oravec
Michal Hrivnák

PARČÍK NA NÁMESTÍ SA OTVORIL ĽUĎOM

Pri divadle vznikol nový oddychový priestor pre rodiny, seniorov, ale aj mládež.

Ide o ďalšiu zmenu, ktorú mesto zrealizovalo v rámci revitalizácie a oživenia Svätoplukovho námestia. Nový zelený priestor priamo na námestí tak nadviaže na oddychové moduly inštalované v blízkosti fontány. Sú výsledkom workshopu Hackathon, na ktorom sa spojili odborníci z viacerých oblastí.

ĽUDIA SA JEDNODUCHŠIE DOSTANÚ Z NÁMESTIA DO NOVEJ ODDYCHOVEJ ZÓNY

Mesto ešte na jar odstránilo kríky, ktoré tvorili optickú, ale aj fyzickú bariéru. „Odstránili sme niektoré skupiny krov, čím vznikla jednotná plocha trávnik. Parčík je tak izolovaný hmotou kríkov už len od Mostnej ulice,“ vysvetľuje Denisa Halajová z odboru životného prostredia.

V minulom čísle novín sme vás informovali o rekonštruk-

cii lavičiek. Tiež sú súčasťou parčíka a v niektorých miestach tvorili bariéru. „Po rekonštrukcii ostala táto plocha ešte priechodnejšia, a to v dôsledku vynechania niektorých lavičiek, tak, aby bolo možné vstúpiť z rôznych strán námestia na plochu trávnik, ktorý bude slúžiť ako pobytový,“ povedala Halajová.

Výmenou lavičiek a prerezaním stromov a kríkov sa ľudia prirodzene dostanú z centra námestia do zelenej oddychovej plochy.

VIAC ZELENÉ NA NÁMESTÍ

Nedostatok zelene je jeden z najväčších problémov, ktorí Nitrania v centre mesta vnímajú. „Pritom pomer dláždenej plochy k trávinatej je 1:1, len ľudia si to neuvedomujú, lebo parčík, ktorý tam je, bol dlho neprístupný,“ povedal

hlavný architekt mesta Viktor Šabík.

Počas októbra pracovníci odstránili starý trávnik a zvýšné korene kríkov. Vyrovnali terén, kam doplnili zeminu a vysiali nový trávnik.

„Na najviac exponovaných miestach sú založené dva veľké trvalkové záhony doplnené o jarné aj jesenné cibuloviny,“ popisuje novinky Halajová.

Nevyužívané pieskovisko v centre parčíka, našlo nový účel. Rovnako tu pribudne strom a trvalkový záhon.

„Ešte tento rok prebehne aj výsadba ďalších stromov, ktoré majú na ploche parčíka vytvoriť raster a potrebný tieň,“ uzatvára plány Halajová.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec

NA DIELOCH PRIBUDNÚ PARKOVACIE MIESTA

Obyvatelia panelákov Na Hôrke 31-35 budú mať konečne kde zaparkovať.

Vysúťažaná firma začala s prácami na stavbe takmer štyridsiatic parkovacích miest v mestskej časti Diely. Po odstránení ornice, tráv a vrchnej vrstvy kameniva nasledovalo frézovanie starého asfaltového

podkladu a vytrhanie starých betónových obrúb. Nasledovať bude na ňom pokládka vrstvy kameniva a asfaltového betónu. Povrch parkoviska bude tvorený zámkovou dlažbou a budú osadené aj odvodňovacie žľaby a obrubníky.

„Na Dieloch sú parkovacie miesta potrebné, ale pre

to, aby sme tvorili kvalitné priestory pre život, je nevyhnutné zachovať aj zeleň. Pôvodne sa malo vypíliť päť stromov, ale všetky sa podarilo zachrániť. Tri sme presadili a dva, vďaka citlivej realizácii stavby, mohli zostať na svojom mieste. Stalo sa to vďaka iniciatívnemu prístupu stavebného dozoru mesta,“

povedal viceprimátor Nitry Daniel Balko.

Vybudovanie parkoviska schválil výbor mestskej časti a následne aj mestské zastupiteľstvo. Celková cena investície je 93 600 eur.

*Timea Galová
Foto: Roman Oravec*

MESTSKÁ POLÍCIA MÁ K DISPOZÍCII NOVÉ ELEKTRICKÉ VOZIDLO

Nové auto značky Peugeot 2008 bolo polícii slávnostne odovzdané pri príležitosti osláv 30. výročia založenia Mestskej polície v Nitre. O tom, že sa využíva naplno, svedčí aj počet najazdených kilometrov, ktorý do dnešného dňa vyskočil na viac ako 12 tisíc. Celková cena elektrického vozidla bola 31 997 eur vrátane DPH.

Mestská polícia má okrem ôsmich benzínových vozidiel tri elektromobily, ktoré môže dobíjať na stanici vďaka dvom vlastným nabíjaciim staniciam.

„Výhodou elektrických vozidiel je okrem šetrenia životného prostredia aj predpoklad nižšej poruchovosti elektrického hnacieho agregátu týchto áut a nižšie náklady na servis, keďže nie je potrebná napríklad výmena olejov a filtrov. Tým sa šetria finančné prostriedky vynakladané na tento účel v ostatných našich autách,“ doplnil náčelník Erik Duchoň.

*Mária Snopová
Foto: Roman Oravec*

NA ZOBORE POKRAČUJÚ OPRAVY MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

NA DOLNOHORSKEJ ULICI PREBEHLA 1. ETAPA

Oprava tejto komunikácie je naplánovaná na tri etapy, ktoré sú rozdelené na jednotlivé úseky cesty. Aktuálne je ukončená prvá etapa na približne trisťmetrovom úseku od autobusovej zastávky Šindolka Dolnohorská. V prvej fáze boli vykonané zemné práce,

bol odstránený starý betón, kameň a asfaltový podklad. Následne bol položený zhutnený podklad zo štrkodrviny, povrch vyrovnaný asfaltovým betónom a taktiež boli osadené betónové cestné obrubníky.

Celkové náklady predstavujú 41 500 eur vrátane DPH.

OBNOVA KLINČEKOVEJ ULICE

Koncom októbra sa začalo so zemnými prácami, odstraňovaním kameniva a frézovaním starého asfaltového povrchu. Následne sa položí podklad zo štrkodrviny a kameňa, ktorý sa zaleje vrstvou betónového asfaltu.

Náklady na opravu takmer kilometrového úseku sú 189 907 eur vrátane DPH.

Mária Snopová
Foto: Roman Oravec

Dolnohorská ulica

Obnova na Klinčekovej ulici

NITRIANSKE KOMUNÁLNE SLUŽBY KÚPILI NOVÉ ZBEROVÉ VOZIDLÁ

Vozidlá s celkovou hmotnosťou 18 ton budú slúžiť na zber komunálneho a triedeného odpadu.

Celková suma za obe vozidlá predstavuje 476 640 eur vrátane DPH. Nové vozidlá postupne nahrádzajú staré, čím Nitrianske komunálne služby postupne znižujú priemerný vek vozového parku, ktorý aktuálne predstavuje osem rokov.

Nitrianskych komunálnych služieb Ladislav Peniaško: „Spoločnosť obnovuje vozový park podľa schváleného plánu a podľa svojich finančných možností tak, aby nebol ohrozený vývoz komunálneho odpadu a triedeného zberu.“

K nákupu nových zberových vozidiel sa vyjadril aj riaditeľ

Mária Snopová
Foto: Roman Oravec

NOVÉ POLOPODZEMNÉ KONTAJNERY

V októbri sprístupnili na Čajkovského ulici 32 na Klokočine stojisko, na ktorom osadili nové polopodzemné kontajnery na komunálny odpad, sklo, papier a plasty. Celková cena predstavuje 21 875 eur.

V rovnakom čase sa začala realizácia stojiska na Párovskej ulici 24.

V Nitre je dnes už okolo tristo polopodzemných kontajnerov a plánujeme, že ďalšie budú v meste ešte pribúdať. Prečo?

v 2,5-metrovej hĺbke na odpady nedosiahnu

Lebo majú mnoho výhod:

- šetria náklady pri odvoze, pri separovanom zbere je to až 30 % doterajších nákladov
- majú senzory, ktoré upozorňujú na naplnenosť dispečing aj obyvateľov prostredníctvom bezplatnej aplikácie Sensoneo
- za kratší čas dokážeme vďaka veľkému objemu kontajnerov aj vďaka presnej informovanosti o stave naplnenosti vyviezť väčšie množstvo odpadu
- vytratil sa prehrabávanie odpadkov neprispôsobivými obyvateľmi, pretože

► vymizol aj zápach, ktorý pri otvorení veľkého veka na klasických 1100-litrových kontajneroch s komunálnym odpadom je najmä v letných mesiacoch prirodzene cítiť

- odpad sa v polopodzemných kontajneroch rozkladá pomalšie, pretože meter a pol z celkovej hĺbky kontajnera je pod zemou
- vymizlo riziko kontaktu pracovníkov Nitrianskych komunálnych služieb s hlodavcami pri vyvážaní odpadu, v minulosti sa stalo, že ich hlodavce pri zvoze odpadu pohrýzli
- polopodzemné kontajnery sú navyše bezbariérové, kontajnery si ľahko otvoria aj vozičkári.

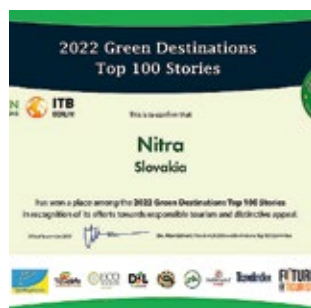
Tomáš Holúbek
Mária Snopová,
Foto: Roman Oravec

KALVÁRIU NAVŠTÍVILO VYŠE 400 ĽUDÍ, PRILÁKALA ICH TRADIČNÁ ŠARKANIÁDA

Po dvojročnej prestávke mohli konečne mať aj veľkí Nitrania spoločne prevetrať svojich šarkanov. Počasie prialo a vo vzduchu sa vznášali šarkany od výmyslu sveta. Ten, kto si nedoniesol vlastného, mohol si zakúpiť zaujímavý kúsok priamo na mieste.

Každý malý šarkanista získal medailu a tie najzaujímavejšie šarkany (najfarebnejšie, najnohatejšie, s najdlhším chvostom, či najvyššie lietajúce) boli odmenené aj vecnými cenami.

NITRA SA ZARADILA MEDZI TOP 100 UDRŽATEĽNÝCH DESTINÁCIÍ

Do súťaže sa mesto zapojilo s heslom "Inšpirujeme sa

navzájom! – Let's inspire together!" V zmysle Stratégie rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021-2031 v kategórii FUNGUJÚCE KOMUNITY sa Nitra dostala medzi 100 ocenených destinácií pre rok 2022.

Turistické informačné centrum Nitra sa pravidelne zapája do dobrovoľníckych aktivít na Zoborskom kláštore, podporuje propagáciu a predaj regionálnych výrobkov, prezentuje lokálnych výrobcov.

Ďalšou eko aktivitou informačného centra je založenie značky Udržateľná Nitra, ktorá spája aktivity ako pravidelné čistenie mesta, podcasty o čistejšej a krajšej Nitre, ale aj módnú prehliadku recyklovaných odevov v Botanickej záhrade.

PRIVÍTALI SME VEĽVYSLANKYŇU HOLANDSKÉHO KRÁĽOVSTVA

Po oficiálnom prijatí na mestskom úrade navštívila pani veľvyslankyňa Gabriella Sancisi priestory Kreatívneho centra v budove mestskej tržnice aj budúce priestory multifunkčného priestoru Kina Palace. Tak ako minulý rok, aj tento rok nám darovalo Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva na Slovensku 2000 cibuliek tulipánov. Ide o kultivar Slovakia, ktorý bol vyšľachtený v roku 2018 pri

príležitosti 25. výročia slovensko-holandských vzťahov. Je typický bielou a červenou farbou s jemným modrým nádychom. Prvé cibulky tulipánov symbolicky zasadila veľvyslankyňa do nového veľkoobjemového kvetináča na pešej zóne. Krásu holandských tulipánov budeme môcť na pešej zóne obdivovať už na jar.

NOMINUJTE VÝNIMOČNÉ DOBROVOĽNÍCKE SKUTKY A PROJEKTY

Nitrianske centrum dobrovoľníctva organizuje ďalší ročník oceňovania Srdce na dlani. Do 10. novembra môžete nominovať výnimočnú osobu, organizáciu alebo projekt zasvätený nezištnej pomoci. Dobrovoľníkov a projekty môžete nominovať v rôznych kategóriách spoločenského života: rozvoja komunity, ochrany životného prostredia, zdravia, kultúry, umenia, výchovy, vzdelávania. Nomináciu je možné zaslať Nitrianskemu centru dobrovoľníctva alebo prostredníctvom oficiálneho webu oceňovania www.srdcenadlani.sk alebo na www.ncdnitra.sk. V minulom roku prijali krajské dobrovoľnícke centrá rekordných 315 platných nominácií a komisie rozdelili až 71 ocenení či mimoriadnych cien Srdce na dlani, z toho 45 nominácií a 9 ocenených priamo v nitrianskom kraji.

MESTSKÝ ÚRAD V NITRE ZÍSKAL OCENENIE SENIOR FRIENDLY

Ocenenie mesto získalo za uzatvorenie Memoranda o spolupráci medzi Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku a Mestom Nitra v roku 2021 a za projekt Bližšie k sebe vďaka tvorivosti, za zabezpečenie služby nákupu potravín cez telefón pre seniorov, distribúciu respirátorov seniorov zamestnancami mesta v Nitre 2021, za spracovanie a publikovanie informácií pre seniorov na webovej stránke mesta a za projekt Seniorská obálka.

STARÝ PARK POSÚVAME DO 21. STOROČIA

Počas novembra začnú práce na revitalizácii parku na Sihoti. Na túto obnovu získalo mesto takmer 6 milióna eur z Európskej únie. Pôjde o najväčšiu revitalizáciu parku v jeho 150-ročnej histórii. Počas revitalizácie je potrebné rátať s istými obmedzeniami a uzatvorením parku.

ODOVZDALI SME KLÚČE OD NOVÝCH NÁJOMNÝCH BYTOV

Nájomníci sa potešili sťahovaniu do 33 bytov na Tokajskej ulici.

V polovici októbra boli slávnostne odovzdané kľúče nájomcom 33 nových nájomných bytov na Tokajskej ulici na Dieloch. Výstavba bytového domu C – 307 začala v októbri 2020 a dokončená bola v júni v tomto roku.

Skôr ako si obyvatelia nových bytov prevzali kľúče od príbytku, bytový dom oficiálne odovzdali do užívania symbolickým prestrihnutím pásky zástupcovia všetkých zainteresovaných strán – Ladislava Cengelová, generálna riaditeľka Sekcie bytovej politiky, stavebníctva a mestského rozvoja Ministerstva dopravy a výstavby SR, Tomáš Lamprecht, generálny riaditeľ Štátneho fondu rozvoja bývania, Marek Hattas, primátor Nitry a Anna Laurinec Šmehiľová, predsedníčka komisie mestského zastupiteľstva pre sociálne veci a bývanie.

V OTÁZKE BYTOV PATRÍ NITRA K NAJAKTÍVNEJŠIM MESTÁM

Ladislava Cengelová na slávnostnom podujatí vyzdvihla,

že Mesto Nitra patrí medzi najaktívnejšie samosprávy v oblasti budovania nájomného bývania. Za posledné dve desaťročia sa mesto postaralo o vytvorenie viac ako šesťsto nájomných bytov. „V súčasnej ťažkej ekonomickej a sociálnej dobe sa tento typ nájomného bývania stáva dôležitejším ako kedykoľvek v minulosti. Teší ma, že v Nitre sa aktuálne pripravuje ďalší projekt nájomného bývania, ktorý sme v budúcnosti pripravení podporiť,“ povedala Cengelová.

Prítomným sa prihovril aj generálny riaditeľ ŠFRB: „Teší ma, že stojíme pri stavbe, ktorá bola dokončená, ktorá je skolaudovaná a že môžeme odovzdať byty vám, občanom. Verím, že vám budú dobre slúžiť.“ povedal Lamprecht.

Primátor sa poďakoval jednotlivým odborom mestského úradu, ktoré participovali na výstavbe nájomných bytov v spolupráci s projektantom, zhotoviteľom a v neposlednom rade so správcom bytového domu, spoločnosťou Službyt Nitra.

„Verím, že nové byty vám budú slúžiť, že vám pomôžu vo vašej situácii, bude sa vám tu dobre bývať a zažijete tu mnoho krásnych chvíľ,“ zaželel Marek Hattas novým nájomníkom.

NÁJOMNÍCI SI POCHVAľUJÚ ZARIADENIE AJ POLOHU BYTOVKY

Po prezretí svojich nových obytných priestorov neskrývala nadšenie mladá rodinka s dieťaťom. „Páči sa nám poloha obytného domu, výhľad z okien aj to, že zastávku máme hneď pri dome. Taktiež zariadenie bytu je nad naše očakávanie. Verím, že sa nám tu bude dobre bývať!“

Staršia pani, ktorá si prevzala kľúč od jednoizbového bytu, vyjadrila spokojnosť so zariadením, ktoré je súčasťou bytu. Keďže do práce cestuje na opačný koniec mesta, je rada, že zastávku má hneď pri dome a k dispozícii má aj novovybudované parkovisko.

O nové byty bol veľký záujem, o čom svedčí vyše dvesto žiadostí v schválenom poradení. Na základe kontroly úplnosti a pravdivosti údajov v žiadostiach zostavil Službyt návrh poradení, ktorý prerokovala komisia pre sociálne veci a bývanie a následne schválil mestský parlament.

Podmienky výberu nájomníkov určuje zákon a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Nitry o sociálnych bytoch. Jednou z podmienok na splnenie kritérií bolo napríklad aj uhradenie záväzkov

voči Mestu Nitra a spoločnosti Službyt.

Pred pridelením bytu musel každý nájomník zložiť zábezpeku vo výške šiestich mesačných platieb nájomného ako zálohovú úhradu a sanáciu prípadného nedoplatku na nájomnom.

Výška nájomného závisí od veľkosti bytu, cenu schválilo mestské zastupiteľstvo na septembrovom zasadnutí vo výške 3,95€ / m² na mesiac.

SÚČASŤOU BYTOVKY ZA 2,4 MILIÓNA EUR JE AJ DETSKÉ IHRISKO

Bytový dom má šesť nadzemných podlaží a skladá sa z dvanástich jednoizbových bytov s rozlohou od 35 do 45 m² a dvadsaťjeden dvojizbových bytov s rozlohou od 55 do 70 m².

Súčasťou objektu je štyridsaťosem parkovacích miest, detské ihrisko, kontajnerové stojisko a sadové úpravy.

Celkové náklady na stavbu boli 2 355 664 eur vrátane DPH. Najväčšia časť z nákladov bola hradená zo Štátneho fondu rozvoja bývania – 1 322 890 eur, dotácia z ministerstva dopravy a výstavby bola 750 820 eur s DPH a náklady mesta 281 954 eur s DPH.

Mária Snopová
foto: Roman Oravec

ROZHOVOR

A photograph of three men on a stage. The man on the left is speaking into a microphone. The man in the center is bald and looking forward. The man on the right is holding a glass award. They are all dressed in casual to semi-formal attire.

BOLA TO FAKT VÝZVA, MOŽNOSŤ ROBIŤ IDENTITU MESTA NIE JE NA SLOVENSKU KAŽDÝ DEŇ

Andrej Barčák, Andrej Čanecký, Martin Kahan. Nitriansko-bratislavské dizajnérske trio, ktoré stojí za novou vizuálnou identitou mesta Nitry. Vytvorili ju na základe vyhodnotenia súťaže návrhov, v ktorej mali rozhodujúce slovo odborníci na dizajn. Nadväznosť na históriu, hravosť opancierovanej ruky a exkluzívne písmo sú základnými znakmi, ktoré sprevádzajú komunikáciu mesta. Premyslenú a moderne pôsobiacu identitu ocenila aj odborná porota a udelila jej prestížnu Národnú cenu za dizajn 2022 v kategórii Identita.

V prvom rade gratulujem za náš spoločný úspech. Čo zisk Národnej ceny za dizajn znamená pre mesto a jej novú vizuálnu identitu?

M.K.: Je to príjemné overenie toho, že sme vytvorili niečo, čo funguje. Nie je to ocenenie len pre nás, ale aj pre mesto, že sa vydalo správnou cestou. Dizajn bol vybraný v súťaži o novú vizuálnu identitu odbornou porotou a Národná cena za dizajn je ďalší bod, kedy ďalšia porota ohodnotila kvalitu našej práce a potvrdila to nám aj mestu.

A. B.: Potvrdilo sa, že mesto urobilo dobré podklady pre súťaž a vznikla z toho vec, ktorá bola ocenená odborníkmi a tým pádom to má mesto overené.

Čo si má bežný človek predstaviť pod pojmom vizuálna identita? Ako by ste to vysvetlili napríklad svojim starým rodičom?

M. K.: Už zo samotného slovného spojenia – vizuálna identita vieme odčítať: Vizuálna, čiže to, čo sledujeme očami, pozeráme sa na to. Identita, čiže nejaký charakter, štýl. Ako príklad si môžeme predstaviť človeka, ktorý má na sebe oblečenie nejakého strihu, farby. Hovorí sa, že šaty robia človeka, definujú charakter, čiže nejakú našu vizuálnu identitu. Dalo by sa povedať, že vizuálna identita je oblečenie značky. Sme takí krajčíri značiek.

Kde v meste môžu ľudia vidieť vizuálnu identitu?

A. B.: Prakticky je to všetko. Mesto je jeden obrovský celok, ktorý musí komunikovať naprieč množstvom rôznych médií a cieľových skupín. Sú to autobusy, oznamy v autobusoch, plagáty, citylighty, webová stránka, sociálne siete, brožúry. Skrátka všetko. V tomto je aj tento projekt skvelý, že môžeme ukázať fungovanie

a možnosti vizuálnej identity v plnej sile. Pri malých projektoch to nie je vždy možné.

A. Č.: Všade, kde má mesto možnosť komunikovať aj inak ako len čistým textom.

Nová vizuálna identita je na prvý pohľad hravá. Pracujete s motívom opancierovanej ruky, ktorá nesie nespočetné množstvo motívov od Proglasu, cez prskavku, flautu, kúpacie koleso až po šálku kávy. Koľko takýchto rúk už existuje?

A. Č.: Momentálne ich je okolo 170 a počet stále rastie.

Ktorý je váš obľúbený?

M. K.: Najlepší je originál. To je aj logika celej identity, ktorá vychádza z erbu mesta Nitra a my sa s tým ďalej hráme.

A. B.: Mňa baví ruka s mobilom, kde pekne vidieť kontrast prepojenia starého s novým.

Ako bolo povedané, symbol ruky je Nitranom známy z mestského erbu. Niektorí sa v začiatkoch používania novej vizuálnej identity zľakli, že mesto zmenilo erb. Uvedme to teda na pravú mieru.

A. B.: V prvom rade treba povedať, že erb sa nezmenil a stále samostatne funguje. Na Slovensku je typické využívať erby a zároveň aj logá. Naším cieľom bolo zjednotiť tieto dva motívy do jedného celku. S tým, že erb funguje v pôvodom stave, v akom bol. My sme vytvorili štylizovanú, jemne upravenú verziu erbu do loga, ktorá funguje ako vizuálny systém, kde obmieňame motív ruky. Pôsobí to ako jedno, ale sú to dve rôzne veci.

M. K.: Erb má heraldický základ a dodržiava určité pravidlá, je kvázi nemenný. Naša vizuálna identita vychádza z erbu,

foto: Jakub Čaprnka

Martin Kahan (1989) študoval propagačnú grafiku na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave a vizuálnu komunikáciu na Vysokej škole výtvarných umení. V roku 2014 absolvoval študijný pobyt na Estonian Academy of Arts v Estónsku (Graphic Design). V rokoch 2009 – 2019 pôsobil ako grafický dizajnér v grafickom štúdiu Milk. Od roku 2019 pracuje a vedie malé grafické štúdio khn office, so zameraním na tvorbu vizuálnych identít a webových riešení.

foto: Peter Fabo

Andrej Čanecký (1991) študoval propagačnú grafiku na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave a vizuálnu komunikáciu na Vysokej škole výtvarných umení. V rokoch 2011 – 2014 pôsobil v agentúre Made by Vaculík. V októbri 2014 spolu s Andrejom Barčákom založil štúdio Andrej & Andrej. Je držiteľom ceny The Type Directors Club, USA (2022), Národnej ceny za dizajn (2020, 2022) ceny nadácie Tatra Banky.

Andrej Barčák (1991) študoval propagačnú grafiku na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave a vizuálnu komunikáciu na Vysokej škole výtvarných umení. V roku 2016 absolvoval študijný pobyt na Hochschule Düsseldorf v Nemecku (Communication design). V rokoch 2011 – 2014 pôsobil ako grafický dizajnér v Milk Studio. Spolu s Andrejom Čaneckým v roku 2014 založil vlastné štúdio Andrej & Andrej. Je držiteľom ceny The Type Directors Club, USA (2022), Národnej ceny za dizajn (2018, 2020, 2022) ceny nadácie Tatra Banky a Best in Design CZ (2016).

**„Vizuálna identita je oblečenie značky. Sme takí krajčíri značiek.“
Martin Kahan, grafický dizajnér**

aby zbytočne nevznikol ďalší úplne nový grafický prvok. Svojou miernou štylizáciou symbol a identita reaguje aj na súčasné potreby mesta a jej komunikáciu smerom k občanom.

Grafická dizajnérka Ľubica Segečová, ktorá bola členkou odbornej poroty, keď mesto obstarávalo novú vizuálnu identitu, označila váš návrh za silne patriotický, nie však patetický. Cítite v ňom veľa historických odkazov. Už

spomínanú opancierovanú ruku a za zmienku určite stojí aj originálne písmo inšpirované hlaholickou. Ako teda vznikala nová vizuálna identita?

M. K.: Už zadanie nám hovorilo, v akej oblasti sa hýbeme. Hľadali sme identitu mesta a prístup ako mesto spoznať. My sami sme sa naučili, ako pristúpiť k identite mesta. Je to špecifické zadanie, ktoré je úplne iné ako ostatné zadania z komerčného prostredia.

Začali sme výskumom, ako komunikujú iné mestá, ako vznikajú identity súčasné, alebo aj tie v minulosti. To nás naviedlo rozmýšľať nad tým, aký je rozdiel medzi mladými mestami a mestami, ktoré majú históriu.

A. Č.: Chceli sme prísť s niečím, čo mesto už má, pozná a rozumie tomu. A prácu s týmto prvkom sme posúvali ďalej. Rovnaký prístup sme zvolili aj pri erbe. Hľadali sme niečo, čo je pre Nitru vlastné a čo majú ľudia radi. To, na čo sú ľudia v Nitre hrdí, je práve príchod Cyrila a Metoda na územie Nitry a prinesenie písma. Pri novom písme vychádzame z pôvodných tvarov hlaholiky a nástroja, ktorým bolo zrezané pierko. Inšpirujeme sa pri tvorení nového písma v latinkových tvaroch zo starého hlaholického písma.

Výhra verejnej súťaže na novú vizuálnu identitu a zisk Národnej ceny za dizajn je potvrdením a ocenením odborníkov z oblasti dizajnu. Máme tu však aj ďalšiu „porotu“, a ňou sú samotní obyvatelia Nitry. Jednou z prvých vecí, ktorú sme ako mesto odkomunikovali, bolo práve nové logo, ktoré, ako sme spomínali, vzbudilo vášne. Sledujete aj tieto reakcie?

A. B.: Ja si myslím, že pri spúšťaní akýchkoľvek vizuálnych identít je to vždy rovnaké. Ľudia ťažko prijímajú nejakú veľkú zmenu. Nitra je podľa mňa príkladom toho, že tu to prijatie bolo dobré. Tým, že ľudia boli dlhodobo spojení s erbom, prechod bol plynulý. Postupne pochopili, ako to funguje a aj negatívne komentáre sa začali otáčať. Akonáhle daná komunita uvidela ten „svoj symbol“, ktorý im je najbližší, tak ich to potešilo. Takto si mesto získava ľudí.

A. Č.: Myslím si, že nová vizu-

Andrej Barčák, Martin Kahan, Lenka Mareková z Odboru komunikácie a propagácie, primátor Nitry Marek Hattas a poradca pre komunikáciu Henrich Varga, foto: Jakub Čaprnka

álna identita funguje hlavne na tom, ako sa ruka obmieňa. Ak sa ľudia na začiatku zľakli, že sme zmenili erb a pridali nový prvok, tak to nie je pravda. Postupne na to prichádzajú, aké to má plusy a ako to funguje.

Mne osobne sa zdá, že sa táto bariéra prelomila počas extraligy, kedy sme vypustili ruku s hokejkou. Napríklad v lete nám písala partia mladých ľudí, ktorí si chceli nové logo vytlačiť na vlajku a vziať na festival. Alebo minule nás oslovil školský hokejový klub, že by chceli použiť ruku s hokejkou na ich dresy.

A. Č.: Áno, je dôležité, aby sa vizuál dostal medzi ľudí.

A. B.: Videl som, že niektorí ľudia si sami vytvárali ruky. Už s tým žijú.

Do spolupráce s mestom ste išli ako spolupráca dvoch grafických štúdií – Andrej & Andrej, za ktorými

stojá Andrej Barčák a Andrej Čanecký a KHN office, pod ktorým tvorí Martin Kahan. Prečo toto rozhodnutie?

A. Č.: Bolo to veľmi prirodzené. S Martinom spolupracujeme dlhodobo a prišli sme na to, že každý z nás je dobrý v iných veciach. Toto spojenie funguje.

A. B.: Je to dosť komplexný projekt a treba na to viac hláv. Spektrum je fakt široké, od tlačných plagátov až po digitálne výstupy. Každý je v niečom lepší a takto si vieme dávať medzi sebou spätnú väzbu.

Aké sú vaše úlohy v tíme? Kto má čo na starosti?

A. B.: Všetci na tom robíme spolu. Je jedno, kto čo navrhne, potom si k tomu spolu sadneme a prekonzultujeme to.

Do prvého kola verejnej súťaže na vytvorenie novej vizuálnej identity mesta sa prihlásilo až 21 uchádzačov. Do druhého kola ste postúpili

piati. Bolo rozhodnutie prihlásiť sa jednoznačné? Aká bola motivácia?

A. B.: Motivácia prišla sama. Tým, že som z Nitry, sledujem, čo sa v meste deje a stále sa sem vraciam. A tiež nie je úplne zvykom, že sa robia redizajny alebo identity miest na Slovensku. Všetci traja dobre poznáme Nitru a mali sme to mesto navrhované.

A. Č.: Poznáme to mesto, takže bolo veľmi prirodzené, že sme sa prihlásili do súťaže.

A. B.: Bola to fakt výzva. Možnosť robiť identitu mesta nie je na Slovensku každý deň.

M. K.: Práve súťažné podmienky boli dobre postavené. Spolupráca mesta s Úniou grafických dizajnérov preto oslovila široké spektrum dizajnérov. Aj to je jeden z dôvodov prečo sa toľko dizajnérov prihlásilo do súťaže.

A. Č.: Oproti iným súťažiam bola súťaž mesta Nitra zaujímavá aj v tom, že išlo o ročnú spo-

Zobor Dražovce Klokočina Kynek Čermáň Chrenová Janíkovce

luprácu s mestom, čo vnímame za doteraz najlepšiu vec, ktorá bola nastavená. Myslíme si, že každá identita by mala mať tento proces a dobre funguje, keď sa to všetko neuzatvára hneď na začiatku, ale postupne sa to vyvíja. Spoločne prichádzame na to, čo funguje a čo nie.

Musí mať dizajnér skúsenosť s mestom a poznať ho, aby mohol vytvoriť jeho vizuálnu identitu? Mali ste výhodu v tom, že ste niekto v meste žili, prípadne ho častejšie navštevovali?

A. B.: Nie. Bola to len rýchlejšia skratka k nápadom. Ale bežne sa dá robiť aj identita mesta bez toho, aby človek mesto poznal, musí ho však spoznať. Tým procesom si musí každý prejsť, len my sme možno mali trochu rýchlejšiu cestu, lebo Nitra sme poznali.

Andrej Barčák, vy ste rodák z Nitry. Čo pre vás znamená tvoriť vizuálnu identitu rodného mesta?

A. B.: (smiech) Asi už nemusím nič robiť, už som spravil najviac, čo sa dalo. Teším sa.

Dostávate spätnú väzbu od rodiny, kamarátov? Pochvália sa rodičia, keď idú po meste – Tak toto robil náš syn?

A. B.: Mamina mi hovorila, že keď išli s ocinom autom a išiel okolo nového autobusu, tak vykrikla – Aha, toto je to logo! (smiech).

Väčšina ľudí povie, že je to fakt super, že to skvele funguje... a pritom taká blbosť. (smiech)

Je toto vaša prvá spolupráca so samosprávou, prípadne štátnou inštitúciou?

A. Č.: So štátnou inštitúciou nie. Máme za sebou spoluprácu s verejnou ochrankou práv.

A. B.: Tiež to bola súťaž a tiež sme robili vizuálnu identitu. Plus sme robili vizuálnu identitu Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave.

M. K.: Nie je, ja mám skúsenosť zo súťaže na vizuálnu identitu Mestskej knižnice v Bratislave, ktorá sa konala minulý rok a ktorá bola tiež nominovaná na Národnú cenu za dizajn 2022.

V čom je to iné ako napríklad komerčný klient?

A. B.: Pri súťaži v zadaní. Na začiatku neprebíha diskusia medzi nami a klientom. Pri komerčnom klientovi alebo pri priamom zadaní sa vieme o veciach baviť hlbšie a dlhšie. Skôr od neho vytiahneme, čo potrebujeme a kam sa chce dostať. Pri súťaži to môže byť niekedy výstrel. Urobíme návrh a musíme sa trafiť do zadania bez toho, aby sme sa bavili s vyhlasovateľom súťaže, čiže klientom.

A. Č.: Pri prihlasovaní musíme už na začiatku prísť na všetky možnosti a ukázať koncept fungovania.

Kompletný dizajn manuálu novej vizuálnej identity Nitry má byť hotový do konca roka. Na čom aktuálne pracujete?

A. Č.: Uzatvárame celý kolobeh prác manuálom. Jednotlivé princípy dávame do jedného celku – manuálu, ktorý bude určovať systém a princípy. Mesto bude podľa nich dobre postupovať pri vytváraní ďalších nových výstupov.

A. B.: V pláne je aj nový vizuál Radničných novín, čiže prvé novoročné číslo už bude v novej vizuálnej identite.

Lenka Mareková

MAREK HATTAS OBHÁJIL POST PRIMÁTORA

Prvým mužom Nitry v rokoch 2022 – 2026 ostane súčasný primátor Marek Hattas. Svoj post obhájil s náskokom takmer tisíc hlasov, vo voľbách získal 31 % hlasov. Je tak iba druhým politikom v novodobej histórii Nitry, ktorému sa podarilo zasadiť do primátorského kresla dvakrát po sebe.

„Je to obrovská radosť a naozaj výborný pocit, keď sa vám podarí obhájiť svoju prácu. Som veľmi rád, že nám ľudia dali opäť dôveru. Beriem ich rozhodnutie s maximálnou pokorou a zodpovednosťou,“ povedal Marek Hattas neskoro vo volebnú noc, kedy už bolo jasné, že voľby vyhral.

Okrem primátora si ľudia cez supervolebný víkend vybrali 31 mestských poslancov. Ich zoznam vám prinášame na tejto volebnej strane v prehľadnom rastrí, v ktorom sú poslanci zoradení podľa jednotlivých mestských častí.

Okrskové komisie narátali v mestských voľbách 26 534 platných hlasov, ktoré rozhodli o primátorovi a o poslancoch. Volebná účasť v Nitre dosiahla 40,41 %.

Poslanci aj primátor zložili sľub do tridsiatich dní, potom sa začnú rokovania o koalícii.

Historické spojené voľby rozhodli po prvý raz okrem primátora súčasne aj o novom županovi, ktorým sa stal Branislav Becík. Ten nahradí Milana Belicu, ktorý sedel v kresle župana nepretržite od vzniku vyšších územných celkov v roku 2001. „Verím, že nájdeme spoločnú reč o prioritách pre Nitru aj pre župu, aj keď po politickej linke nie sme partneri. Myslím si, že práve tu v Nitre odhodíme politické tričká,“ povedal o budúcej spolupráci s novým županom staronový primátor.

Tomáš Holúbek, foto: (RP)

Zvolení poslanci

DOLNÉ A HORNÉ KRŠKANY

Miroslav Gut

STARÉ MESTO

Peter Mezei

Erik Král

Roman Ágh

Ján Greššo

Denisa Branikovičová

Ján Vančo

ČERMÁN

Róbert Rathouský

Regina Víteková

KLOKOČINA

Pavol Obertáš

Petra Ajdariová

Miloš Dovičovič

František Hollý

Marta Rácová

Igor Mesároš

Martina Dubaiová

DIELY, PÁROVSKÉ HÁJE, KYNEK, MLYNÁRCE

Ladislav Turba

Ľubomír Moravčík

Jarmila Kráľová

Katarína Welnitzová

ZOBOR, DRAŽOVCE

Miloslav Hatala

Martina Mojtová

Adriana Filipová

Edita Vnučková

CHRENOVÁ, JANÍKOVCE

Peter Košťál

Štefan Štefek

Igor Kršiak

Peter Oremus

Miloslav Špoták

Andrej Sitkey

Martin Horváth

Platné hlasy pre kandidátov na primátora

Marek Hattas 30,80 % | 8 175 hlasov

Igor Kršiak 27,21 % | 7 220 hlasov

Štefan Štefek 19,97 % | 5 299 hlasov

Pavol Obertáš 17,48 % | 4 640 hlasov

Erik Blaško 2,27 % | 603 hlasov

Dalimír Solčanský 2,24 % | 597 hlasov

KALENDÁR PODUJATÍ - NOVEMBER

3 ŠT

10.00 a 14.00
Nové divadlo - Rojko
| DMS

4 PI

09.30
Nové divadlo - Rojko
| DMS

7 PO

11.00 - 12.30
predstavenie - Nádej
zomiera posledná | DAB

8 UT

09.30
Nové divadlo - Rojko
| DMS

18.30 - 21.30
predstavenie -
Testosterón | DAB

9 ST

09.30 a 19.00
Nové divadlo - Anna
Franková | DMS

18.00 - 19.30
film - Obet | Synagóga

18.00 - 19.00
prednáška - András
Cséfalvay - Digitálne
umenie v hernom
prostredí | Nitrianska
galéria | vstup voľný

18.30 - 21.10
predstavenie - Láska, sex
a dane | DAB

20.00 - 21.40
film - Hranice lásky
| Kinoklub Nitra
| Synagóga

10 ŠT

09.00 - 18.00
výstava - Obrazy a šperky
| Synagóga | vstup voľný

09.30
Nové divadlo - Zlodejka
kníh | DMS

10.00 - 11.25
predstavenie - Kým
nastane ticho | DAB

11 PI

10.00
Nové divadlo - Zlodejka
kníh | DMS

18.30 - 20.45
predstavenie - Povolanie
pápeží | DAB

20.00 - 22.00
Burlesque Show | Music
A Cafe

12 SO

13.00 - 16.00
Udržateľná Nitra
v Botanickej záhrade
- Fóliovníky a ateliér
interiérovej zelene

17.00
Nové divadlo - Rojko
| DMS

18.30 - 20.45
predstavenie - Povolanie
pápeží | DAB

13 NE

20.00 - 23.59
predstavenie - Pacho -
Zbojník z Hybe | DAB

14 PO

Gaudeamus
- Prednáškové
a konzultačné
dni | Výstavisko
Agrokomplex/

09.30
Nové divadlo - Zlodejka
kníh | DMS

10.00 - 11.25
predstavenie - Kým
nastane ticho | DAB

18.00 - 19.00
Komorný koncert
Z.M.Biščáková, A.Gál,
J.Eliáš
19. ročník festivalu umení
Konfrontácie | Synagóga

18.30 - 20.00
predstavenie - Vlastníci
| DAB

15 UT

09.00 - 10.00
Prednáška o židovskej
a arabskej kultúre
| Synagóga | vstup voľný

09.30
Nové divadlo - Zlodejka
kníh | DMS

18.00 - 19.00
Komorný koncert
K.Turčinová, K.Remencová
19. ročník festivalu umení
Konfrontácie | Synagóga

18.30 - 20.20
predstavenie - Meno
| DAB

19.30 - 21.10
film - Piargy | Kinoklub
Nitra | Synagóga

16 ST

09.30
Nové divadlo - Proces
| DMS

13.00 a 17.15
Večerný beh Nitrou
| Svätoplukovo námestie -
pešia zóna

17.00
33. výročie Novembra '89
| pred Berlínskym múrom

18.00 - 19.00
Komorný orchester
J.Lupták, M.Krajčo,
O.Veselý
19. ročník festivalu umení
Konfrontácie | Synagóga

19.30 - 21.00
film - Slovo | Kinoklub
Nitra | Synagóga

17 ŠT

18.00 - 19.00
Komorný orchester
M.Lechtová, M.Štrbák
Koncert v rámci
19. ročník festivalu umení
Konfrontácie | Synagóga

18 PI

09.30
Nové divadlo - Anna
Franková | DMS

10.00 - 13.00
predstavenie - Rozsobaše
| DAB

18.00 - 19.00
Komorný koncert
J.E.Ružička, D.Š.Saturo
19. ročník festivalu umení
Konfrontácie | Synagóga

20.00 - 22.00
koncert - Sám sebou
| Music A Cafe

19 SO

17.00 - 22.00
Noc divadiel | DAB

17.30 - 20.30
predstavenie - Rozsobaše
| DAB

20.00 - 22.00
koncert - Žijúce legendy -
part1 - Egri János | Music
A Cafe

21 PO

09.30
Nové divadlo - Kocúr
v čižmách | DMS

19.00 - 21.00
predstavenie - Podfuk /
Kultúrne centrum Zobor

22 UT

09.30
Nové divadlo - Kocúr
v čižmách | DMS

17.00 - 18.00
4-3-2-1 Mírka Ábelová -
Jesenné pokračovanie 16.
ročníka cyklu besied so
súčasnými slovenskými
spisovateľmi /Nitrianska
galéria

18.30 - 20.40
predstavenie - Jozef
a jeho zázračný farebný
plášť | DAB

23 ST

09.30
Nové divadlo - Kocúr
v čižmách | DMS

16.00 - 17.00
Prezentácia básnickej
zbierky M. Hodála
Modlitbička | Synagóga

18.30 - 20.00
predstavenie - Nádej
zomiera posledná | DAB

19.30 - 21.10
film - Svetlonoc | Kinoklub
Nitra | Synagóga

24 ŠT

18.30 - 20.40
predstavenie - Jozef
a jeho zázračný farebný
plášť | DAB

25 PI

09.30
Nové divadlo - Rojko
| DMS

18.30 - 20.00
Divadelný bodák -
III. ročník prehliadky
úspešných amatérskych
divadelných inscenácií
Nitrianskeho kraja | DAB

26 SO

17.00
Nové divadlo - Kozliatka
a vlk | DMS

18.30 - 21.10
predstavenie - Láska, sex
a dane | DAB

19.00 - 23.59
Králi ulice - Najostrejšia
konfrontácia bojových
športov | Mestská
športová hala

27 NE

04.30 - 10.00
Burza exotov a Farmárske
trhy | Agrokomplex

17.30 - 20.00
Tancom ku hviezdám
| DAB

Zažínáme SVETLO
ADVENTU
Sprievod svetla -
Swingové Vianoce
na námestí | Fats Jazz
Band | Pešia zóna

28 PO

18.30 - 20.20
predstavenie - Kutlochy
| DAB

29 UT

17.00
Nové divadlo - Kozliatka
a vlk | DMS

30 ST

09.30
Nové divadlo - Kozliatka
a vlk | DMS

09.00 - 10.15
predstavenie - Robin
Hood | DAB

11.30 - 12.45
predstavenie - Robin
Hood | DAB

18.00 - 19.30
film - Katedrála | Kinoklub
Nitra | Synagóga

19.45 - 22.00
film - Podozrivá
| Kinoklub Nitra
| Synagóga

www.nitra.eu

SPOZNAJTE AKTIVITY KREATÍVNEHO CENTRA NITRA

Kreatívne centrum Nitra (KCN) od septembra naplno spustilo svoje programy. Okrem aktivít pre verejnosť mali kreatívci možnosť prihlásiť sa na prvý workshop ich Akadémie KKP (kultúrno-kreatívneho priemyslu). Na aké ďalšie aktivity sa môžete tešiť v najbližších mesiacoch?

Tím KCN začal v septembri organizovať pravidelné stretnutia kreatívcov z oblasti remesla, hudby, vizuálneho umenia, audiovizie a multimédií, ako aj scénického umenia. Cieľom týchto stretnutí je spoznať sa navzájom a poskytnúť ľuďom priestor zdieľať svoje skúsenosti, zručnosti aj nadväzovať spolupráce.

V prvej septembrovej vlně stretnutí oboznámilo KCN jednotlivé skupiny s projektom ako takým aj programami, ktoré pre nich chystajú.

V októbri na stretnutiach dostali priestor inšpiratívni umelci a kreatívci na prezentáciu svojho projektu, podnikania či tvorby. Po prezentácii

bol priestor na otázky, vďaka čomu sa účastníci hosťa mohli spýtať, čo ich zaujímalo a bližšie spoznať jeho prácu.

Súčasťou každého stretnutia sú aj aktivity zamerané na sieťovanie skupiny a budovanie bližších vzťahov medzi účastníkmi. S vizuálnou umelkyňou Ester Sabik mali

účastníci možnosť vyskúšať si fotiť zátišie, hudobníci okrem iného riešili témy hudobných workshopov, ktoré by radi v KCN absolvovali a pridávali aj svoje tipy na lektorov.

Podobné stretnutia s inšpiratívnymi hosťami sa budú konať aj v ďalších mesiacoch, pravidelne každú stredu. Ak máte záujem pridať sa, sledujte stránku KCN (www.kreativnecentrumnitra.sk/program-kcn) a vyberte si oblasť, ktorá vás zaujíma.

DISKUSIE AJ WORKSHOPY HÁČKOVANIA

Tím KCN sa svojimi aktivitami snaží osloviť čo najširší okruh ľudí. Do verejných workshopov háčkovania sa zapojili ľudia

všetkých vekových kategórií z Nitry aj okolia. Jeden z workshopov prebehol aj v Zariadení sociálnych služieb Nitrava, kde so seniormi a zamestnaníkmi uháčovali niekoľko štvorčekov. Práve štvorčeky sa háčkujú preto, aby sa potom na konci mohli všetky spojiť do spoločného prvého komunitného diela v regióne „Srdca Nitry“.

Workshopy majú aj ekologický rozmer. Materiál, z ktorého sa háčkuje tvorí prevažne starý textil (plachty, trička...), ktorý už nemá iné

využitie. Ak sa chcete zapojiť do háčkovania, workshopy budú prebiehať aj v novembri a háčkovať môžete aj doma pri káve podľa video návodov KCN, ktoré nájdete na ich webovej stránke a YouTube.

Okrem workshopov a stretnutí mohla verejnosť v uplynulom čase navštíviť aj diskusie. Jedna z nich sa konala v rámci festivalu Divadelná Nitra, kde hostia diskutovali na tému Kreatívne centrum Nitra: Otvorené kreatívne centrum. V ďalšej odborníci ako Zora

Jaurová, Boris Meluš a Natália Urblíková spolu s moderátorom Bohdanom Smieškom odkrývali širokú tému „Čo, do šlaka, je KKP?“ Po diskusii nasledovali krátke workshopy s účastníkmi.

AKADÉMIA KKP SPUSTENÁ

V októbri Kreatívne centrum Nitra okrem programov pre verejnosť spustilo aj Akadémiu KKP. Ide o Akadémiu, v ktorej sa ľudia pôsobiaci v kultúrno-kreatívnom priemysle môžu vzdelávať, získavať nové zručnosti, kontakty aj cestovať do zahraničia. Prvým programom, ktorý Akadémiu KKP odštartoval, je LAB produkcie živých podujatí, na ktorom sa účastníci počas dvoch víkendov pod vedením skúsených lektorov majú možnosť naučiť, čo všetko znamená zorganizovať dobré podujatie. Lektormi LABu sú Paula Poštolková (produkčná Pohoda festivalu) a Marián Tesák (zakladateľ FLAAM festivalu).

Okrem LABov (35 hodinových workshopov z rôznych oblastí) ponúka KCN v rámci Akadémie KKP aj podporné

a predajné programy ako stáže, predajné výstavy, trhy kreatívov či nahrávanie singlov pre mladé kapely a hudobníkov.

Kľúčové v Akadémii KKP sú však dlhodobé vzdelávacie kurzy Inkubátory a Akcelerátory. Práve tie by mali kreatívcom pomôcť uplatniť sa na trhu, založiť podnikanie v kultúrno-kreatívnom priemysle alebo to existujúce posunúť o level vyššie. Pod vedením lektorov si účastníci kurzov prejdú témami ako marketing, financovanie projektu, riadenie seba aj tímu, základy podnikania, tvorba podnikateľského plánu a mnohé ďalšie.

Martina Kertészová
foto: archív KCN

V prípade, že máte záujem navštíviť takýto kurz či iný program Akadémie KKP, sledujte web Kreatívneho centra Nitra a registrujte sa cez výzvu.

Seriál o triedení odpadu šitý Nitre priamo na mieru

TRIEDIM, TRIEDIŠ, TRIEDIME...

V tretej časti seriálu si povieme o tom, čo patrí a čo naopak nepatrí do kontajnera na plasty. Novinkou od tohto roka je, že PET fľaše a plechovky sú zálohované a treba ich odovzdať predajcovi prostredníctvom automatov na zálohované obaly. Plastový odpad však rozhodne netvorí len PET fľaše, viac sa dozviete v článku.

3. ČASŤ: PLASTY (ŽLTÝ KONTAJNER)

DO ŽLTÝCH ZBERNÝCH NÁDOB PATRÍ:

- neznečistené PET fľaše z nápojov, ktoré nie sú zálohované

- plastové obaly z pracích alebo čistiacich prostriedkov alebo kozmetiky (šampónov, sapónátov, aviváže)
- plastové fľaše od octu, sirupu
- fólie (bublinková, strečová),

plastové tašky a mikroténové vrecká

- obalový polystyrén (iba čistý, nesmie byť znečistený jedlom ani stavebným odpadom)
- platobné a vernostné plastové karty – odstrihnúť čip (ten ide do zmesového komunálneho odpadu)
- výrobky a obaly označené symbolmi: PET (1) – dobre recyklovateľný, HDPE (2), PVC (3) – odporúčame nepoužívať – je škodlivý, LDPE (4), PP (5), PS (6), ostatné (7) – kategórii „ostatné“ sa odporúčame vyhýbať, nakoľko ide často o zmes viacerých plastov či dokonca materiálov, čo robí výrobok nerecyklovateľným a z triediacej linky poputuje rovno do zmesového komunálneho odpadu (jednorazový plastový riad či slamky)
- kovové obaly (konzervy z jedla, krmivo pre zvieratá, drogéria, kozmetika, spreje)
- viacvrstvové obaly (tetrapaky) z ovocných džúsov, mlieka, smotany – zbavené nečistôt

Vedeli ste že...?

- 50 % plastov použijeme len raz a potom vyhodíme.
- Kvôli plastovému odpadu v moriach a oceánoch ročne umrie asi 1 milión morských vtákov a 100 000 morských cicavcov.
- V strede severného Tichého oceánu je ostrov zvaný „Veľká pacifická odpadková záplata“. Ostrov má rozlohu Francúzska, Nemecka a Španielska dokopy a je tvorený prevažne z plastov.

ČO SA STANE S TÝMTO VYTRIEDENÝM ODPADOM?

Z recyklovaných plastov sa vyrábajú nové PET fľaše, tepelné izolácie, kompostéry, odpadkové koše, záhradný nábytok, koberce, odevy, výplne do zimných bund, fólie, vrecia na odpad a iné.

DO ŽLTÝCH ZBERNÝCH NÁDOB NEPATRÍ:

- novodurové rúrky
- obaly z nebezpečných látok (motorové oleje, chemikálie, farby)
- nádoby od priemyselného aj jedlého oleja
- kovové obaly kombinované s iným obalom, gumolit, linoleum, obuv a ošatenie, molitan, obaly z liekov, znečistené polystyrénové tácky, použité plienky
- kombinované obaly so sklom a kovem – tieto odpady vkladajte do nádob na komunálny odpad. Nebezpečné látky prineste na zberný dvor.
- jednorazové obaly (menuboxy) z obedov a iných potravín vkladajte do nádob na komunálny odpad.

Martin Pavelka
foto: Adobe Stock

7. 11.–18. 11. 2022 (IX. - X. Turnus jesenného upratovania)

ROZPIS UMIESTNENIA KONTAJNEROV

DIELY

PONDELOK 7. 11. 2022

1. Kmeťova 2
2. Na Hôrke – Potraviny NITRAZDROJ
- od 12.00 do 18.00
Na Hôrke 2 - od 18.00 do 20.00
3. Kmeťova 7
4. Tokajská – smerom ku kaplnke
5. Murániho – začiatok ul.

UTOROK 8. 11. 2022

1. Viničky - podchod – Baletné štúdio
2. Dunajská – smerom na Piešťanskú
3. Zvolenská na začiatok ulice
4. Rýnska č.4
5. Zvolenská 20-22

PÁROVSKÉ HÁJE

STREDA 9. 11. 2022

1. Hájská ul. v strede ulice
od 12.00 do 16.00
zač. Čakankovej od 16.00 do 20.00
2. Hydinárska konečná MHD č. 11
od 12.00 do 20.00
3. Láry 4 od 12.00 do 16.00 - Stromová
začiatok od 16.00 do 20.00
4. Ulička pod lesom od 12.00 do 15.00
Olivová x Hydinárska od 15.00 do 20.00
5. Jurský dvor záhradkárská osada
spevnená plocha pod zastávkou
MAD smer Jarok; od 12.00 do 20.00
6. Lukov Dvor
k bufetu od 12.00 do 20.00

KYNEK

ŠTVRTOK 10. 11. 2022

1. Ovocinárska x Hájska
2. Ovocinárska pri ihrisku
3. Ku kostolu – Hájska – voľná plocha
4. KD Kynek
5. Trnavská- konečná MHD č. 18
6. Môstik Pod Orešinou

MLYNÁRCE

PIATOK 11. 11. 2022

1. Chotárna – pri Klub dôchodcov
2. Bolečkova x Remeselnícka
x Krompašská
3. Štúrova x Bolečkova
4. Dubíková na koniec ul.
5. ul. Fr. Kráľa x Remeselnícka

DOLNÉ KRŠKANY

PONDELOK 14. 11. 2022

1. Cirmánska x Pri mlyne
2. Biovetská x 1. mája
3. Nezábudkova x Látečkovej
4. K bistru HARLEY - voľná plocha

UTOROK 15. 11. 2022

5. Novozámocká x Dvorčianska
6. Novozámocká x Záborského
7. Na Priehon – parkovisko pred
horným cintorínom
8. Dvorčianska 63

HORNÉ KRŠKANY

STREDA 16. 11. 2022

1. Široká – začiatok ulice
2. Zelená - roh Zlievarenskej ul.
3. Krškanská – parkovisko pri
reštaurácii
4. Brigádnická – začiatok ulice
5. Staromlynská – v blízkosti škôlky
6. Zlievarenská x Pod Katrušou

CHRENOVÁ I

ŠTVRTOK 17. 11. 2022

1. Tr. A. Hlinku 3
2. Tr. A. Hlinku 25
3. Lomnická – záhradkárská osada
4. L. Okánika k Pekárni BELLO

PIATOK 18. 11. 2022

5. Nábřežie mládeže plocha pred MŠ
6. Náb. mládeže k energobloku –
Skauting
7. L. Okánika 4 - k materskej škole

Prípadné ďalšie informácie môžete získať na MsÚ – odbor životného prostredia -
telefón: 037/ 6502 236 alebo **Nitrianske komunálne služby** telefón: 037/ 6516 210,
0902 999 555

Turistické informačné centrum preberá štafetu po
Krajskej knižnici Karola Kmetka a vyhlasuje

nefinančnú zbierku pre Útulok Nitra

Zbierka potrvá od 26.10. do 18.11.
v TIC na Štefánikovej triede 1

Útulkáči najviac potrebujú:
Konzervy pre psíkov a mačičky
Deky a návlečky

TIC NITRA
Mesto Nitra
KRAJSKÁ KNÍŽNICA KAROLA KMETKA
V NITRE

VMČ 1 - Krškany

Ohliadnutie sa za štvorročnou prácou Výboru mestskej časti č.1 a úsilím jediného poslanca MZ v Nitre za mestské časti Horné a Dolné Krškany.

Vážení čitatelia, milí spoluobčania,

tradične a prirodzene sa každý rád pochwáli svojimi úspechmi, plodmi úsilia poctivej práce. Ja by som však rád začal tým, čo mne osobne nevyšlo. Snažil som sa totiž dosiahnuť, aby v mestskom zastupiteľstve naše mestské časti mali o jeden hlas pre obyvateľov navyše, aby náš hlas mal väčšiu váhu. Toto však nevyšlo, neprešlo hlasovaním medzi kolegami poslancami. Znamená to, že v ďalšom volebnom období bude vaše podnety, požiadavky opäť počuť v mestskom zastupiteľstve iba cez jediný poslanecký hlas. Ťažká úloha. Veľmi často ju je náročné plniť v intenciách kompetencií zástupcov občanov a vytrvalo pripomínať a zasadzovať sa za riešenia smerujúce ku kvalitnému životu v našich mestských častiach. Ukázalo sa to najmä v práve končiacom volebnom období. Napriek tomu, dá sa povedať neúspechu, sme ako výbor mestskej časti pracovali neúnavne a v rámci možností daných kompetenciami výborov mestských častí sme robili maximum pre vás, ktorí v Horných a Dolných Krškanoch žijete, vychovávate svoje deti, vnúčatá, pracujete, či máte pochovaných svojich blízkych. Dovoľte mi teda drobnú bilanciu toho, čo sa predsa podarilo.

Boli zrealizované opravy ulíc: Dvorčanská, časti ul. Na priehon, časti ulice 1. mája, celej ulice Na hlinách, Brigádnickej, časti Pod Katrušou. Pokračovalo sa v dobudovaní kanalizácie v uliciach Brigádnická, Bočná, časť Pod Katrušou a tesne pred výkopom je už aj kanalizácia pre ulice Jabloňová a Holotka a pripravené sú projektové dokumentácie na kanalizáciu pre ulice Letná, časť Lieskovej a Medzi vodami, čím bude MČ Krškany definitívne odkanalizovaná. Podarilo sa vysporiadať s majiteľom verejného osvetlenia chodníka pri Plastike, bolo odpojené, ale po dohode ho mesto prevzalo do majetku, osvetlenie je funkčné.

Ďalšie investičné akcie: Okrem už spomínaných akcií výbor inicioval začatie 1. etapy výstavby Domu smútku na rozšírenom cintoríne v Dolných Krškanoch, opravu cesty a rozšírenie o chodník na Zliavarskej ulici, na vybudovanie asfaltového povrchu na Bočnej ulici som doslova prebojoval 90 tisíc eur na rok 2023. Tiež sme dosiahli rozšírenie verejného osvetlenia a plochy zo zámkovej dlažby na cintoríne v Horných Krškanoch. Všetky pripravené investičné akcie sú síce finančne kryté, ale procesy na MsÚ trochu brzdia realizáciu. Aktuálne sa rozhoduje o odpredaji bytov nájomcom v bytovom dome Dvorčanská 63, aj o rekonštrukcii a rozšírení MŠ v Horných Krškanoch. Sme radi, že sa nám podarilo ustáť tlak na odpredaj bu-

dovy bývalej jedálne Elitex na Dvorčanskej ulici. Už je rozpracovaný ideový návrh na adaptáciu objektu pre zdravotné stredisko, lekáreň, rehabilitačné stredisko a priestory pre seniorov alebo miestne spolky. Počas celého obdobia sme riešili životné prostredie, zeleň a čistotu, rovnako boli celý čas priebežne riešené všetky požiadavky alebo podnety obyvateľov alebo inštitúcií, ktoré boli predložené na prerokovanie.

Výbor počas funkčného obdobia napriek obmedzeniam kvôli pandémie pokračoval v podpore komunitného a kultúrno-spoločenského života v mestských častiach. Organizoval a podieľal sa na organizácii rôznych spoločenských udalostí, verejných brigád (Deň Zeme), uskutočnili sa mnohé slávnostné/sviatočné stretnutia (napr. Svetielka Vianoc, Fašiangy, Deň Matiek, k Mesiacu úcty k starším atď.), športové aktivity (Krškanská krosová desiatka, Stolnoteniseový turnaj, atď.), projekty pre deti (karneval, Rezervované pre deti) a seniorov (tréning pamäti, cvičenie) a iné. Tiež sme aktívne podporovali činnosti miestnych organizácií a spolkov. V rámci možnosti sa riešili aj medzilidské vzťahy, susedské, okrem iného aj v rámci rómskej komunity.

Mestské časti Dolné a Horné Krškany sa postupne menia, sú tu špecifické problémy (napr. rôzne komunity, ubytovne, atď.) ktoré kolegovia poslanci z iných mestských častí nevedia pochopiť. Trpezlivou poctivou prácou v prospech obyvateľov našich mestských častí sa podarilo dosiahnuť riešenie niektorých problémov. Je však nevyhnutné neustať a pokračovať v práci v prospech obyvateľov, keďže mnohé problémy pretrvávajú. Jedným z najboľavejších je samozrejme dopravná situácia. Smutné 1. miesto si drží Novozámocká ulica, ktorá je problémom nielen naším, ale i celomestským a krajským.

Na záver by som rád vyslovil úprimné a obrovské poďakovanie členom výboru mestskej časti za aktívnu, neúnavnú a obetavú spoluprácu na všetkých úrovniach v rámci možností a často i nad rámec povinností deklarovaných členstvom vo výbore. Tiež by som chcel poďakovať všetkým aktívnym obyvateľom zaujímavým sa o kvalitu života u nás, vyzval ďalších, aby sa pridali, spolu sa nám podarí oveľa viac zlepšiť.

Tomu, kto získal mandát poslanca vo voľbách do samosprávnych (aj krajských) orgánov za naše mestské časti prajem veľa síl do práce na spoločnej úlohe – dosiahnuť, aby sa nám u nás žilo príjemne, komfortne, kultúrne, pokojne a hlavne spokojne.

Miroslav Gut, predseda VMČ č. 1

VMČ 2 - Staré mesto

Tak to vidím ja.

Aká radosť je písať príspevok do Radničných novín, ktoré majú konečne obsahovú, grafickú a kvalitnú úroveň, ak ste už zabudli, tak tu býval plátok s desiatimi fotografiami exprimátora na úbohej úrovni a dokonca ani župa sa nemôže kvalitou rovnať našim Radničkám.

Štyri roky práce vo Výbore mestskej časti 2 – Staré mesto ubehlo ako voda a mali by sme bilancovať našu štvorročnú činnosť. V prvom rade sa musím poďakovať vedeniu mesta Nitra, že dokázalo výbory mestských častí po stránke odbornosti a všestranosti konečne postaviť do polohy poradnej skupiny, ktorá sa snaží riešiť v medziach svojej právomoci podnety a problémy obyvateľov mestských častí v Nitre. V našom výbore bola vždy snaha dohodnúť sa

v prospech vecí a aj keď sa veľa vecí ešte nepodarilo, verím že budúce smerovanie práce v našom VMČ sme už vytýčili.

Jednu z prvých jednohlasných požiadaviek výboru bolo začiatkom volebného obdobia opraviť špecialitu našej pešej zóny - „plávajúcu dlažbu“, ktorú sa nepodarilo mestu opraviť v predchádzajúcich troch volebných obdobiach, možno je to iba maličkosť, ale Nitrania si už nohy na pohyblivých kockách vylamovať nemusia. Pešia zóna je opravená a v budúcnosti už mesto nesmie dopustiť jej poškodenie. Práve naopak, treba ju oživiť a to hlavne doplnením zelene, čo sa už aj začalo a hlavne revitalizáciou nitrianskej Sahary - Svätoplukovho námestia, aj tie drobnosti, ktoré sa objavili, priťahujú život do tejto slnkom vyprahnutej časti centra. Po rokoch si uvedomujeme, ako zeleň na pešej zóne chýba a ako ju v súčasnosti človek potrebuje, návrat ľudí na pešiu zónu je možný len ďalšou zeleňou, vodou a tieňom, potom, myslím si, že prevádzky sa začnú otvárať samé. Nakoniec, máme príklad na Kupeckej, kde sa zeleň stáva dominantnou, ale aj výsadba v Nitre sa veľmi zmenila k lepšiemu, a dobre sa počúvajú slová chvály od priateľov z iných miest, ktorí prídu na návštevu, my domáci si to pomaly ani neuvedomujeme.

Doplnením pešej zóny o Radlinského ulicu a rekonštrukciou bývalého Kina Palace vznikne ďalšie kultúrne centrum na pešej zóne, ktoré bude určite lákať nových návštevníkov. Dobré riešenie je aj snaha predĺžiť pešiu zónu na Štefánikovu ulicu, veď cesty v meste sú v prvom rade pre ľudí a až potom pre autá. Kto pozná mestá v zahraničí, vie, že takéto riešenia sú samozrejmosťou. Bolo by ideálne, keby táto časť Štefánikovej triedy fungovala v budúcnosti ako sobotný rínok. Apropos, rínok, alebo Stará tržnica, toto miesto už dostalo novú ideu, ktorá sa spája aj s kultúrou a ja pevne verím,

že budúcnosť ukáže jeho pravú hodnotu a nie iba bazár lacných odevov.

Je radosť pozeráť sa, ako sa mení Nový park k lepšiemu a bezpečnejšiemu miestu v centre nášho mesta, pravidelne chodíme s vnučkou pozeráť, či je už cvrček dokončený (detské ihrisko), alebo ako dobre je zísť z hradu po rekonštruovanej Kráľovskej ceste, keď nemusíte so strachom pozeráť pod nohy, aby sa vám niečo nestalo. A už sa teším na rekonštruovaný Starý park a jeho novú podobu.

A aby som nezabudol lebo veľa známych mi hovorí, že s MHD je úžasné cestovanie, lístok vôbec nepotrebuješ, stačí priložiť kartu alebo mobil a tie krásne klimatizované a čisté modré autobusy bez reklamy a s veľkými ušetrenými financiami. A komu sa čnie za starými, nech sa ide pozrieť na autobusovú stanicu.

Nechcem písať len o veciach, ktoré sa nám podarili, sú veci, ktoré sme niekoľkokrát riešili a ostávajú v pôvodnom stave – okolie autobusovej a vlakovej stanice, Špitálska ulica, tankodrom Janka Kráľa, celková čistota centra, bezdomovci ako aj nešťastné sobotné párty na Mostnej. Nepáči sa mi byrokracia a časovo dlhé riešenie problémov, ktoré by bolo možné vyriešiť určite rýchlejšie len keby sa chcelo.

Na záver mi dovoľte poďakovať členom VMČ 2 – Staré mesto za pracovne pekne strávené štyri roky a dúfam, že aj budúci VMČ bude rovnako konštruktívne spolupracovať ako my.

Peter Rehák, architekt, VMČ 2 Staré mesto

VMČ 6 - Dražovce, Zobor

O ľuďoch a pre ľudí

Priatelia, v mestských častiach Zobor a Dražovce obohacujú spoločenský život obyvateľov viaceré spolky či občianske združenia. Za každou takouto organizáciou treba vidieť desiatky obetavých ľudí, ktorí túto činnosť vykonávajú nezištne. Čo nám teda ponúkajú a čím sa zaoberajú?

Množstvom členov vynikajú dve miestne organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska - JDS Nitra - Zobor (300 členov) a JDS Nitra - Dražovce (157 členov). K ich rôznorodej činnosti patria návštevy divadla, výstavy ručných prác, rekondičné pobyty v kúpeľoch, poznávacie zájazdy či športová činnosť. Viac o ich aktivitách Vám poskytnú na emailovej adrese oojds.nitra@gmail.com.

Pôde a jej intenzívnemu využívaniu sa venujú OZ - Zoborský spolok záhradkárov Nitra (od 1983), www.zsznitra.webnode.sk a OZ - Záhradkári Dražovce (od 1971). Generácie pestovateľov pripútanych k miestnej pôde sa okrem zachovávania tradície pestovania plodín venujú organizácii školení, prvotriednym výstavám plodov zeme, degustáciám vín alebo tematickým zájazdom.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža - Dražovce (132 členov), ktorý tu hrdlo pôsobí už od roku 1954, v rámci svojej rozsiahlej činnosti poskytuje služby prvej pomoci, zdravotné prednášky, organizovanie zbierok potravín, šatstva a ich distribúciu medzi núdznych, či darcovstvo krvi. (nitra@redcross.sk).

Doma aj za hranicami je uznávanou folklórna skupina Tradícia z Nitry - Dražoviec (od 1968). Stavia na tradíciách kedysi samostatnej obce s bohatou jedinečnou kultúrou krojov, piesní, zvykov, malieb i drevorezby. Zapájanie mladých ľudí a výchova úcty k tradíciám je poslanstvom, ktoré tento súbor úspešne šíri aj mimo našej vlasti. (mirka.zaujcov@gmail.com)

OZ - Zoborský skrášľovací spolok (od 2013) tu pokračuje v tradícii rovnomenného spolku založeného v roku 1888. Jeho bohatá aktivita je smerovaná na objavovanie, zveľaďovanie a propagáciu kultúrnych pamiatok a podporu cestovného ruchu v spojitosti s oblasťou Zobora a Dražoviec. (www.zoborsky-skraslovaci-spolok.webnode.sk).

OZ Pre Dražovce (od 2018) svoju ťažiskovú činnosť zameralo na zachovanie rázu starej dediny, ovplyvňovanie urbanizácie a organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí v Dražovciach (www.predrazovce.sk).

No a ešte je tu pravdaže dobrovoľný hasičský zbor z Dražoviec, ktorý by nás mohol pokropiť živou vodou, aby nás tento uponáhľaný svet nepremohol. :-)

Všetkým vám patrí veľká vďaka!

Miloslav Hatala, predseda VMČ č. 6

POMÁHAJÚ ĽUĎOM, KTORÝCH NIČIA ZÁVISLOSTI

Nezisková organizácia BUDÚCNOSŤ na Wilsonovom nábreží 82 má za sebou 15 rokov práce v oblasti riešenia závislostí. Entuziazmus jej zakladateľov a pracovníkov vytvoril priestor pre vznik ambulantného poradenského centra s nadčasovými komplexnými odbornými službami, ktoré na Slovensku nájdeme len sporadicky.

Napriek tomu, že téma závislostí je pre mnohých ľudí tabu, so závislosťou sa každý z nás stretáva často v blízkom, či vzdialenom okolí. Naša nezisková organizácia reaguje na potreby klientov a ich rodinných príslušníkov rôznymi typmi programov.

JEDNOTLIVÉ SÚČASTI NAŠEJ NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE

1. Poradenské centrum pre riešenie závislostí, v ktorom riešime problémy, ktoré vznikajú závislosťou od psychoaktívnych látok (vrátane alkoholu) a škodlivých návykových činností (gamblingu a podobne). Naši klienti navštevujú komunitné a skupinové stretnutia v popoludňajších

hodinách, po ukončení svojej práce, čo efektívne ovplyvňuje celý proces zmeny, do ktorého sa rozhodli vstúpiť. Pracujeme nielen so samotným závislým klientom, ale aj s jeho rodinou, prinášame prvky terapeutickkej komunity do jednotlivých stretnutí a využívame overené vedecké postupy v procese uzdravovania celej rodiny.

2. Poradenské centrum pre riešenie násilia v kontexte závislostí, ktorého klientkami sú obeť trestných činov. Násilie v kontexte závislostí je zložitým javom, ktorý neospravedlňuje násilné správanie jednotlivca. V našej práci ho nachádzame veľmi veľa, preto považujeme za potrebné

rozvíjať prácu s osobami, ktoré sú ohrozené násilím.

3. Centrum pre deti a rodiny vykonáva ambulantnou formou opatrenia sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately pre deti s problémovým správaním, špeciálne so zneužívaním psychoaktívnych látok deťmi, alebo ich rodičmi. Ponúkame špecializované programy pre tieto cieľové skupiny.

4. Veda a výskum je súčasťou našej neziskovej organizácie a je našim cieľom vnášať nové vedecké poznatky do nami poskytovaných služieb, zároveň o našich zisteniach oboznamovať odbornú verejnosť. Ukončili sme výskum APVV Stratégie žien pri riešení násilia.

5. Vzdelávanie, ktoré je potrebné k výkonu efektívnej práce so závislými klientmi, poskytujeme všetkým záujemcom o odborné vzdelávanie v oblasti závislostí.

Všetky naše programy sú akreditované. Realizujeme ich formou individuálneho a skupinového sociálneho, psychologického a právneho poradenstva. Organizujeme tiež resocializačné víkendové terénne pobyty pre rodiny s intenzívnou skupinovú prácou, jednodňové outdoorové aktivity pre klientov a rôzne typy aktivít pre odtabuizovanie témy závislostí v komunite (besedy a osvetovú činnosť, networking s inými subjektami s cieľom vytvorenia podpornej siete, on-line diskusie na odborné témy, okrúhle stoly odborníkov). Naši pracovníci sú prizývaní k tvorbe protidrogových politík a reagujú na reálne sa vyskytujúce problémy v komunite.

Nebojte sa vstúpiť do našich priestorov, dajte si druhú šancu, závislosti sú riešiteľné. Kontaktujte nás.
www.buducnost.eu, 0908 022 452

V SEPTEMBRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Mária Abšnajdrová
vo veku 69 rokov

Anna Bahorcová
vo veku 73 rokov

Anna Balážiová
vo veku 61 rokov

Marek Behinský
vo veku 37 rokov

Ferdinand Benci
vo veku 86 rokov

Klára Bencová
vo veku 71 rokov

Mária Benková
vo veku 95 rokov

Veronika Bieliková
vo veku 78 rokov

Ladislav Bíro
vo veku 86 rokov

Edita Botková
vo veku 84 rokov

Eva Bottková
vo veku 79 rokov

Jana Brestovská
vo veku 54 rokov

Štefan Csámpai
vo veku 84 rokov

Karol Čanaky
vo veku 97 rokov

Helena Čapuchová
vo veku 91 rokov

Alžbeta Dianová
vo veku 81 rokov

Božena Fábryová
vo veku 77 rokov

Ján Földesi
vo veku 64 rokov

Mária Galbavá
vo veku 86 rokov

Eleonóra Géciová
vo veku 60 rokov

Roman Ivančík
vo veku 49 rokov

Oľga Ivančíková
vo veku 65 rokov

Zdenka Jágrová
vo veku 66 rokov

Mária Jaleczová
vo veku 81 rokov

René Jančo
vo veku 87 rokov

Anna Ješková
vo veku 83 rokov

Zuzana Jurčáková
vo veku 86 rokov

Jozef Kiaba
vo veku 89 rokov

Bernardína Kíkelová
vo veku 91 rokov

Emil Klenko
vo veku 60 rokov

Žaneta Kováčová
vo veku 49 rokov

Peter Kovalský
vo veku 72 rokov

Vojtech Krivda
vo veku 73 rokov

Viktor Kučerka
vo veku 74 rokov

Mária Kušníriková
vo veku 80 rokov

Vladimír Lendel
vo veku 72 rokov

Jolana Martincová
vo veku 84 rokov

Imrich Meliš
vo veku 81 rokov

Michal Mesároš
vo veku 66 rokov

Anna Miháliková
vo veku 79 rokov

František Mudrák
vo veku 84 rokov

Františka Muziková
vo veku 88 rokov

Jozef Oravíček
vo veku 65 rokov

Jolana Píknová
vo veku 81 rokov

Sebastian Píndeš
vo veku 62 rokov

Anna Príbelová
vo veku 66 rokov

Jolana Pukanová
vo veku 90 rokov

Peter Rís
vo veku 64 rokov

Juraj Ružička
vo veku 53 rokov

Juraj Sliška
vo veku 54 rokov

Mária Stredánská
vo veku 88 rokov

Helena Šaturová
vo veku 62 rokov

Gabriel Šebök
vo veku 60 rokov

Mária Tancíková
vo veku 101 rokov

Vladimír Václav
vo veku 66 rokov

Imrich Valentíny
vo veku 68 rokov

Ernest Varga
vo veku 81 rokov

Helena Vargová
vo veku 91 rokov

Viera Vaváková
vo veku 80 rokov

Ľudovít Vnučko
vo veku 86 rokov

Oto Vozár
vo veku 72 rokov

Večerný beh Nitrou 1972 - 2022

16. november 2022 / streda

Pozývame vás na 50. ročník Večerného behu Nitrou.
Beh sa pravidelne organizuje už od roku 1972.

Miesto: Svätoplukovo námestie – pešia zóna

Začiatok:

13:00
detské kategórie

17:15
hlavná kategória

Každý účastník, ktorý dokončí beh, dostane účastnícku medailu.

	ZANES	VEĽMI DOBRE, VYNIKAJÚCO	PRAOTEC POĽSKÝCH LACHOV	PRIMÁT	POMÔCKY: AVAS, BOCA, PINAS	SMRŤ (KNIŽNE)	OBRAD POMENOVANIA	POČÍTA	MENO JÚLIE	PLAT ŽOLDNIERA		HORSKÁ SLUŽBA (SKR.)	ORGÁN ZRAKU	ESO
ZAKRIVENO					KRUHOVITÝ NOSNÍK						HORÚCI (ANGL.) ZMÁTOK (EXPR.)			
TENKÉ SÚKNO NA ŠATY					1 TY (NEM.)									
PURPUR (KNIŽ.)				OBDRŽALI LISTINA PRÁV A ZÁSAD								ODBOROVÝ ZVÁZ (SKR.) PLESNOVÝ SYR		
ELEKTRÓN-VOLT (ZN.)			JUNTA OBYVATELIA DÁNSKA						KUS PAŽITE (KNIŽ.)				2	HANBLIVOSŤ
UHĽIČITAN SODNÝ											SPLIETALO			
TEP		STOTINA HEKTÁRA ŽIACI UČILIŠŤA									MAĎARSKÁ HORA			
STUŽKOVÁ VÝZDOBA											ZVÄČŠOVANIE SA			
VYUČUJÚ											GLG	OSOBNÉ ZÁMENO EGYPTSKÝ BOH SINKA		
LIGA NÁRODOV (SKR.)			VEĽKÝ PLOCHÝ ČLN	ŠTÝL							VODNÝ KŇ ERIK (DOM.)			
ZÚBKOVITÉ ZAPÍNANIE						VESTIBUL	ODPIL	NAŠA OBEC	ZAČIA-TOČNÍK ZNAČKA LYŽÍ					KOLEKTÍVY, DRUŽSTVÁ
JEDNOTKA ELEKTRICKÉHO ODPORU		RÍMSKYCH 49 SLONIE OZDOBY			MUŽSKÉ MENO (3.11.)							TO (ANGL.) ORIE (ČES.)		
OBLOK					MENO APOLÓNA CITOSL. PREKVÁPENIA						POZERÁ (EXPR.) PRIEVIDZA (EČV)			
3										PRVÝ NÁSTROJ V ORCHESTRI				
VÝBEŽOK PEVNINY DO MORA				CHLAPEC (HOV.)						PANIE, ŽENY				

Erb pochádza z rokov 1248 – 1288. Znárodňuje (tajnička 1) zástavu z 13. storočia. Doložený je na pečatidle z 15. storočia. V modrom štíte je strieborné obrnené rameno, držiace striebornú žrd' s červenou, (tajnička 2) chvostom zakončenou zástavou so znamením strieborného položeného dvojramenného kríža. Dlhá tradícia, symbolika a nemennosť z neho vytvorila signifikantný prvok, s ktorým obyvatelia žijú už celé generácie. Nová vizuálna identita mesta spojila erb a logo mesta Nitra. V základnom formáte je logo čistým, vizuálne abstrahovaným erbom. Novou cestou je však systém využitia ruky rytiera ako média, ktoré dokáže niesť v nespočetných mutáciách najrôznejší komunikovaný obsah – napríklad pre označenie množstva inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, komunikáciu sezónnych slávností či upozornení. Novinkou je aj na mieru vyhotovené písmo (tajnička 3) Neue, inšpirované prvým slovanským písmom. (www.nitra.sk)

meno / tel.: .....

.....

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 30. 11. 2022 na adresu:

Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra alebo emailom
na redakcia@msunitra.sk.

Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

NEWS REVIEW

NATIONAL DESIGN AWARD GOES TO NITRA

The visual identity of the town of Nitra won the National design award 2022.

We managed to compete with 380 submitted works. We won the first place in the Identity category.

Designers Martin Kahan (KHN office), Andrej Barčák and Andrej Čanecký (Andrej & Andrej) are behind the new visual identity. The Nitra-Bra-tislava designer trio succeeded in a design competition in which design experts had the decisive word. We made the competition last year, and we have been working on the implementation since November 2021. The jury was intrigued by the bold, witty and freshly used symbol of the city. The whole system is very viable and can react dynamically to the current situation.

A NEW CYCLE ROUTE NITRA – DRAŽOVCE WAS CREATED

The cycling route connects Nitra with its district Dražovce. The three-kilometre cycle route starts at the waterworks and directs towards the existing cycle route on the Jaguar - Dolné Hony route. This includes a short interconnection section between Kultúrna Street and the existing cycle path. At the end of October, invited guests cut the tape, and

the Nitra bishop Viliam Judák sanctified the new cycle route.

NEWS IN PUBLIC TRANSPORT: REPORTS ON THE NEAREST LINES

Reports started on the city buses. They will make travel easier, especially for those who are changing buses. Messages are displayed on the LCD screens on each bus and inform the passenger of the lines leaving from the nearest stop. In addition to this news, we have also introduced reporting of selected stops in English.

NEW SEMI-UNDERGROUND CONTAINERS ADDED

During October, new semi-underground stands were implemented at 32 Čajkovského Street in Klokočina and at 24 Párovská Street in the Old Town. In each of the sites, 5 semi-underground containers were added for municipal waste, glass, paper and plastics.

There are already about 300 semi-underground containers in Nitra today and we plan to gradually increase their number because they save costs during transport, eliminate the rummaging of garbage by inadapted inhabitants and also the smell around the stands has disappeared. Waste decomposes more slowly

in underground containers because they are 1.5 m deep. In addition, semi-underground containers are barrier-free. The total price of the stand on Čajkovského Street is €21,875.

ADDITIONAL PARKING SPACES IN DIELY

The inhabitants of 31-35 Na Hôrke Street will finally have a place to park.

A chosen company started construction works on nearly 40 parking spaces in the town district of Diely a few days ago. The total investment price is €93,600.

WE HAVE HANDED OVER THE KEYS FOR 33 NEW RENTAL APARTMENTS IN DIELY

Construction of apartment building C – 307 started in July last year and was completed in June this year.

The residential building has six floors and consists of 12 one-room apartments with an area of 35 to 45m² and 21 two-room apartments with an area of 55 to 70m².

The building is completed by 48 parking spaces, a playground, a container stand and landscaping. The total cost of the construction was €2,355,664.

OPENNESS OF LOCAL GOVERNMENTS: NITRA IS THE BIGGEST JUMPER AMONG BIG TOWNS

Transparency International Slovakia has published a ranking of openness of municipalities. Nitra is the biggest jumper among large towns, and the fourth one among all 100 rated towns.

In 2018, Nitra finished in 76th place, this year in 16th place. The Stop Corruption Foundation has published a ranking according to which Nitra is second among the big towns in the survey process. Both

results are a commitment to further improvement for us.

NITRA HAS RANKED AMONG THE TOP 100 SUSTAINABLE DESTINATIONS

The city joined the competition with the slogan "Inšpirujeme sa navzájom! – Let's inspire together!" In accordance with the Strategy for the Development of Tourism in Nitra for 2021-2031 in the category of FUNCTIONING COMMUNITIES, Nitra was among the 100 awarded destinations for 2022. The Nitra Tourist Information Centre regularly engages in voluntary activities at the Zobor Monastery, supports the promotion and sale of regional products, and presents local producers.

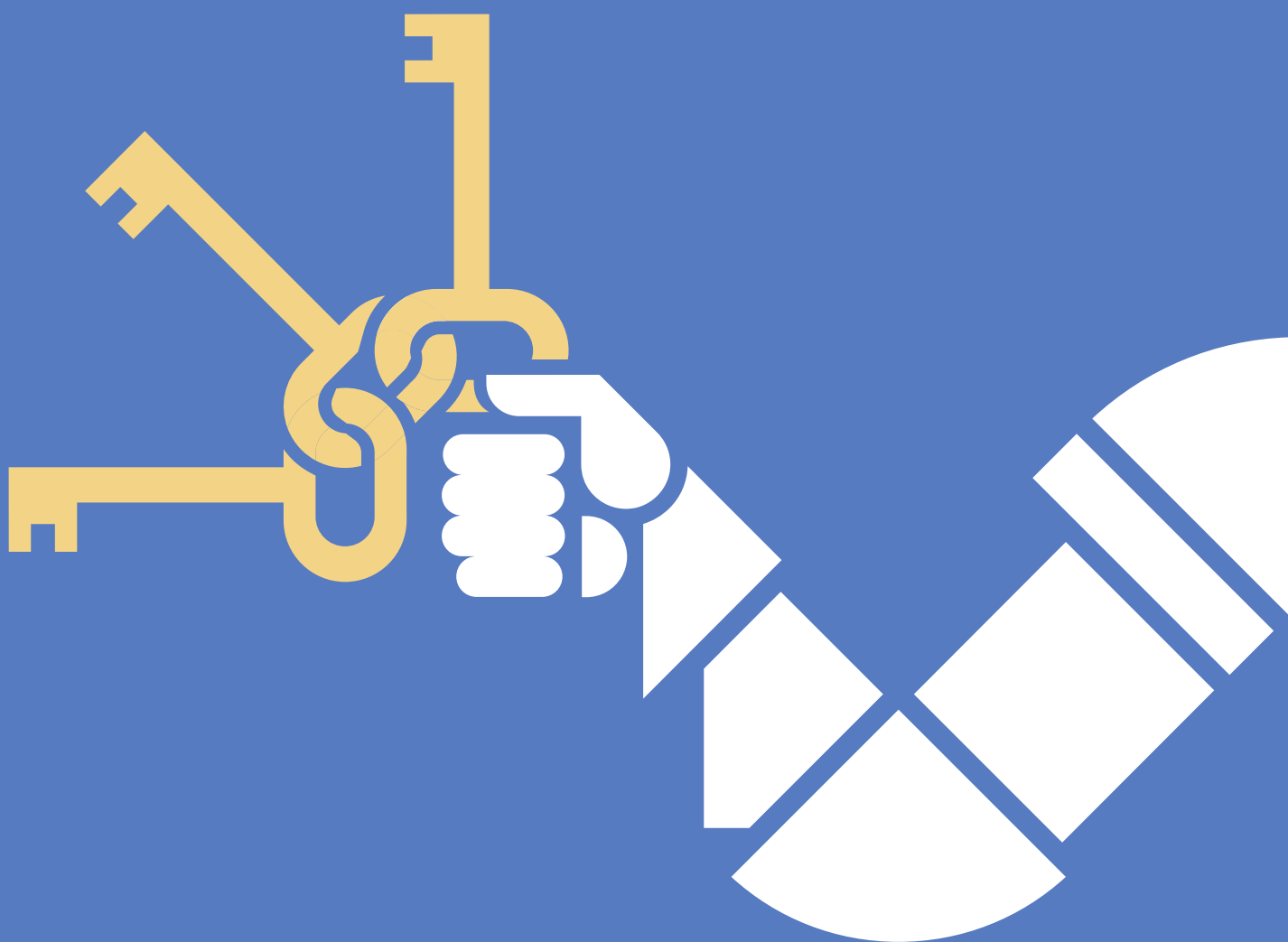
The founding of the Sustainable Nitra brand, which combines activities such as regular cleaning of the city, podcasts about cleaner and more beautiful Nitra, as well as a fashion show of recycled clothes in the Botanical Garden, is one of the other ecological activities of the information centre.

THE BUILDING OF CABAJSKÁ SCHOOL IS INSULATED NOW

Facade of the building of 2 Cabajská Primary School in Nitra underwent reconstruction during the summer.

The building was insulated completely, following the reconstruction of the roof. The new facade of the school is complemented by external sunblinds. Another novelty makes it easier for immobile pupils to enter: a brand new accessibility entrance with a ramp was created for them. For the reconstruction we managed to obtain money from the Ministry of Investment in the amount of €574,800. The city has participated by paying €76,740.

16. november / 17:00 / streda
priestranstvo pred Berlínskym múrom

33. výročie
Novembra '89